

Kunskapscentrum för egenvård vid diabetes typ 1 hos barn och unga
KNEP om neuropsykiatriska svårigheter & diabetes

11. Neuropsykiatriska svårigheter och egenvård.

Uppdaterad 2021-11-12

Exekutiva svårigheter av betydelse för egenvården.

Egenvården vid diabetes kräver att barn och/eller föräldrar varje dag, dygnet runt behöver räkna, planera, bedöma, förutse, hålla rutiner och komma ihåg. För små barn sköter föräldrarna egenvården helt. När barnet blir äldre behöver hen successivt lära sig att ta över alltmer. Detta förutsätter att ungdomen har förmåga att räkna, planera, bedöma, förutse, hålla rutiner och komma ihåg. Vid neuropsykiatriska svårigheter hos barnet blir det alltså en större utmaning.

Exekutiva svårigheter och exempel på betydelse för diabetesegenvården.

Svårighet	Betydelse för diabetesegenvården, exempel
Arbetsminne	Glömmer trots påminnelser
Uppfatta information	Svårt förstå. Missförstånd.
Planera	Glömmer hjälpmedel, insulin. Svårt planera måltider och insulindoser t. ex vid fysisk träning
Komma igång	Svårt beräkna insulindos (komma igång att räkna kolhydrater för att gå vidare med beräkning med hjälp av kvoter)
Fokusera	Svårt när många saker händer samtidigt
Anpassa aktivitetsnivån	Ofta ”på” eller ”av”. Vanligen ”av” när det gäller diabetesvården. Otålig, tänker efteråt, väntar inte in effekt av åtgärd.
Reflektera, utvärdera	Svårt dra slutsatser från tidigare erfarenheter
Flexibilitet	Svårt ändra doser vid behov, anpassa till nya situationer
Tidsuppfattning	Svårt komma ihåg tidpunkt för insulin, provtagning etc. Missar mottagningsbesök.

Anpassad från Wasserman et al 2015
Nylander C (personlig kommunikation)

Dokumentansvariga: Ulrika Berg, Torun Torbjörnsdotter, båda barnläkare

Referens

Wasserman RM, Hilliard ME, Schwartz DD, Anderson BJ. Practical strategies to enhance executive functioning and strengthen diabetes management across the lifespan. *Current diabetes reports*. 2015;15(8):52.